

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 27.11.2026
Duyuru No : 2026/051
Yayım Tarihi : 27.11.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

KARŞILIK AYRILMASI VERGİ KESİNTİSİ YAPILMASINI GEREKTİRİR Mİ?

Karşılık işlemi, dönem kazancının doğru gösterilmesini sağlamak için mükelleflerin yapmış oldukları dahili bir işlemdir. Çoğu örnekte, karşı tarafın bu işlemden haberi bile olmaz. Muhasebe ilkeleri gereği ayrılan karşılıklar tahakkuk kapsamında değerlendirilemez.

Değerli okurlar, gelir ve kurumlar vergisinde yıl sonunda hesaplanacak vergiden mahsup edilmek üzere, gelir vergisinde Gelir Vergisi Kanununun (GVK) 94 ve Kurumlar Vergisi Kanununun (KVK) 15 inci maddesine göre vergi kesintisi/tevkifatı/stopaj yapılır.

GVK'nın 94 üncü maddesine göre; kamu idare ve kuruluşları, iktisadî kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler; avans olarak yapılan ödemeler dahil olmak üzere **nakden veya hesaben yaptıkları** ödemeler üzerinden istihkak sahiplerinin gelir vergisine mahsuben kesintisi yapmak zorundadırlar.

DENET DUYURU
Sayı : 2026/053

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

GVK'nın 96 ncı maddesine göre, gelir vergisi tevkifatı, 94 üncü madde kapsamına giren nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen "hesaben ödeme" deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder.

KVK'nın 15 inci maddesinde de kamu idare ve kuruluşları, iktisadî kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin; kurumlara avanslar da dahil olmak üzere **nakden veya hesaben yaptıkları ödemeler** üzerinden vergi kesintisi yapmak zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

KVK'nın 15/6 ncı maddesinde de GVK'daki hükme paralel olarak, bu maddede geçen hesaben ödeme deyiminin, kesintiye tâbi kazanç ve iratları ödeyenleri hak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Görüldüğü üzere, GVK'nın 94 üncü maddesi ile KVK'nın 15 inci maddesindeki vergi kesintisi ile ilgili hükümleri aynıdır. Tek fark KVK daha yeni bir kanun olduğundan dili daha günceldir.

Dar mükellefiyette vergi kesintisi düzenleyen KVK'nın 30 uncu maddesinde ise, "nakden ve hesaben ödeme" ifadelerine ilaveten "tahakkuk" ifadesine de yer verilmiştir.

Bu maddeye göre, dar mükellefiyete tâbi kurumların maddede belirtilen kazanç ve iratları üzerinden, bu kazanç ve iratları avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya **tahakkuk ettirenler** tarafından kurumlar vergisi kesintisi yapmak zorundadırlar.

"Tahakkuk" kavramı ne anlama gelir, "hesaben ödeme" kavramı bunu içermez mi?

Kanaatimce içermez, çünkü bu iki kavram farklıdır. Ancak her ikisi de borcun ödenecek aşamaya geldiğini gösterir. Fark, hesaben ödemede hak sahiplerini alacaklı gösteren kayıtlar mevcut olduğu, örneğin söz konusu alacak cari hesaba alacak olarak kaydedildiği halde, tahakkuk durumunda alacak kaydının yapılmamasına rağmen stopaj yapılması gerekir.

Oysa kayıtlarda ayrılan karşılıklar borcun ödenecek aşamaya geldiğini göstermez, başka bir ifade ile karşılık ayrılması tahakkuk sayılmaz ve stopaj yapılmasını gerektirmez.

Uygulamada bu iki kavram benzer kabul edilmekte ve karşılık ayrılması halinde dahi stopaj yapılması gerektiğini savunanlara rastlanmaktadır.

Tahakkuk; fatura, sözleşme, hakediş raporu veya ödeme emri gibi belgelere dayanır. Borç kesinleştiği için **vergi kesintisi doğar**.

Oysa karşılık ayrılması işleminde, alacaklının ayrılan tutar üzerinde hukuken talep ve tasarruf hakkı henüz doğmamıştır. Dolayısıyla stopaj yapılmasına gerek yoktur.

Karşılık işlemi, dönem kazancının doğru gösterilmesini sağlamak için mükelleflerin yapmış oldukları dahili bir işlemdir. Çoğu örnekte, karşı tarafın bu işlemden haberi bile olmaz. Muhasebe ilkeleri gereği ayrılan karşılıklar tahakkuk kapsamında değerlendirilemez.

Sonuç olarak, faturası veya hakediş, ödeme emri gibi alacağı doğrun belge düzenlenmemiş, kesinleşmemiş ve sadece karşılık ayrılmak suretiyle giderleştirilen tutarlar üzerinden tevkifat yapılması gerekmez. Kesinti, ancak fatura düzenlendiğinde veya borç hukuken kesinleşip talep edilebilir hale (yani ödenmesi gereken aşamaya) geldiğinde yapılmalıdır.

Maalesef bu konuda stopaj yapılması gerektiği yönünde görüşlere rastlanmaktadır. Örneğin bir özelgede yer alan aşağıdaki ifadelere dayanılarak karşılık ayrılması halinde stopaj yapılması gerektiği savunulabilmektedir:

"…*Buna göre, yurt dışında mukim yabancı ortağınızdan temin edilerek işletmede kullanılan kredi için nakden veya hesaben ödenen faiz tutarları üzerinden %10 vergi kesintisi yapılması gerekmektedir. Öte yandan vergi kesintisi uygulaması açısından, faiz tutarının fiilen ödenmesine bağlı olmaksızın, kredi faizine ilişkin yasal defter kayıtlarında tahakkuk kaydının yapıldığı anda faiz ödemesinin gerçekleştiği kabul edilmektedir.*" (Gelir İdaresi Başkanlığı Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü, 29.01.2020, 93767041-125[12-13-2014/17]-12204) Kanaatimce bu özelgede yer alan "tahakkuk" ifadesi "karşılık" için geçerli değildir. Eğer bu kastediliyorsa bu özelge hatalıdır.

Bu konudaki tartışmaları sona erdirmek için KVK'nın 30 uncu maddesinde yer alan "tahakkuk" ifadesini kaldırmak acil bir zorunluluktur!

Saygılarımızla.